

SUUNNITTELU JA TEKNIikka

Natura-arvioinnit

Natura-arvioinnin lähtökohtana on Natura 2000 -alueiden suojelun turvaamiseksi säädetyt luonnonsuojelulain 65 ja 66 §¹. Ensimmäinen säännös koskee arviointivelvollisuutta (LSL 65 §). Jos hanke tai suunnitelma todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura-alueen suojelun perustana olevia luonnonarvoja, on vaikutukset arvioitava asianmukaisella tavalla.

Natura-arvioinnissa keskitytään suojelun perustana oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin. Natura-luontoarvot, joita arviointi koskee, ilmenevät Natura 2000 -tietolomakkeista.

Näitä ovat:

- SCI-alueilla luontodirektiivin liitteen I luontotyyppejä
- SCI-alueilla luontodirektiivin liitteen II lajeja
- SPA-alueilla lintudirektiivin liitteen I lintulajeja
- SPA-alueilla lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitettuja muuttolintuja.

Yksittäisiin luontotyyppeihin ja lajeihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi Natura-arvioinnissa on arvioitava hankkeen vaikutukset Natura -alueen eheyteen. Alueen eheys liittyy alueen suojelutavoitteisiin². Haitallinen vaikutus Natura -alueen eheyteen on lopullinen kriteeri, jonka perusteella todetaan, ovatko vaikutukset merkittäviä vai ei.

¹ Luonnonsuojelulaki 1096/1996

² Euroopan komissio 2000

Järeat kuusimaapuut ovat tunnusomaisia Aatsinki-Onkamon Natura-alueen metsissä.

Yara Suomi Oy:n Soklin rautatie

Soklin rautatien liittyen laadittiin vaihtoehtojen 1 ja 2 osalta luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi. Vaihtoehdossa 1 rautatie kulkisi Joutsitunturi–Koukkutunturin Natura 2000 -alueella halki ja vaihtoehdossa 2 Luiron suot Natura 2000 -alueen kautta.

Joutsitunturi–Koukkutunturi Natura-alueen suojelu kohdistuu erityisesti vanhoihin metsiin ja aapasoihin ja luontodirektiivin liitteen II lajeihin ahmaan, saukkoon ja lapinleinikkiin. Luiron suot on otettu Natura 2000 -suojeluverkostoon luonto- ja lintudirektiivin perusteella (SCI ja SPA).

Rautatien keskeisemmät vaikutukset Natura-alueiden luontoarvoihin muodostuvat soiden ja luonnonmetsien pirstoutumisesta. Rautatie heikentää lintujen pesintää ja alueiden eheyttä.

Lapin ympäristökeskus totesi Natura-arvioinnista antamassa lausunnossaan (22.4.2009), että Soklin rautatie rakennettuna vaihtoehtojen 1 ja 2 mukaisesti heikentää merkittävästi alueiden luontoarvoja ja eheyttä, eikä rataa voida toteuttaa kummassakaan vaihtoehdossa ilman poikkeusmenettelyä.

Tämän jälkeen laadittiin vaihtoehdon 1 osalta uusi ratasuunnitelma ja arviointi. Ratatie-suunnittelun lähtökohtana oli lieventää luontoon kohdistuvia vaikutuksia. Lieventäviä toimia olivat radan siirtäminen Natura-alueen kapeimmalle kohdalle, noin 1 km:n pituinen tunneli, Maltiojoen ylittävä silta, jonka ali eläimet voivat liikkua, meluja tärinäsuojaustoimet sekä rautatieleikkaukseen

rakennettavat leveät luontosillat. Uuden arvioinnin lausunnossa (12.10.2009) Lapin ympäristökeskus ilmoitti, että merkittävän heikentymisen estämiseksi on tärkeää taata ekologisten yhteyksien säilyminen Joutsitunturin ja Koukkutunturin alueella. Yhteydet voidaan säilyttää tunneliratkaisulla ja eläinsilloilla.

Ympäristökeskuksen loppupäätelmänä oli, että kun huomioidaan riittävät lieventävät toimet, Soklin ratahanke voidaan toteuttaa Joutsitunturi–Koukkutunturi Natura-alueen kautta ilman merkittäviä haittoja.

Sallan kunnan Iso Pyhätunturin hiihtokeskushanke

Sallan kunta on suunnitellut Iso Pyhätunturin ottamista matkailukäyttöön. Suunnitelmissa on rakentaa Iso Pyhätunturin etelä- ja länsirinteille laskettelurinteet ja hissit. Hankealue sijoittuu Aatsinki–Onkamon Natura-alueelle. Natura-alue on laaja metsä- ja suoalue. Sen pinta-ala on 9 746 hehtaaria.

Arviointia varten tehtiin hankealueelta luontotyyppi-, kasvillisuus-, sammal-, jäkälä-, kääpä- ja hyönteisselvitykset. Arviointi pohjautui tehtyihin selvityksiin, Natura-tietolomakkeen tietoihin ja muihin kirjallisiin lähteisiin sekä Metsähallituksen ja Suomen ympäristökeskuksen rekisteritietoihin.

Hiihtokeskuksen suunnitelman toteuttaminen pirstoaa luonnonmetsiä ja aapasoita ja heikentää merkittävästi Natura-alueen eheyttä.